

ที่ปรึกษา

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายนวนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

เรียบเรียง

นางสาวประพิศพรรณ อนุพันธ์
ผู้อำนวยการกลุ่มคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร
นางสาวปวีศา ชนประเสริฐ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางสาวนัฏฐ์วิรินทร์ จินดานภาพร
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่มคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

บรรณาธิการ

นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
นายณัฐพิศิษฐ์ จารุพงศ์
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ออกแบบ

นายเรืองเดช ศรีวิวัฒน์
นายช่างศิลป์ปฏิบัติงาน
กลุ่มศิลปกรรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

จัดทำในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ : พ.ศ. 2566

GAP พืชอาหาร (มกษ. 9001-2564)

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานตามระบบการรับรองมาตรฐาน GAP พืช โดยทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์รับสมัครขึ้นทะเบียน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP ให้คำปรึกษาแนะนำ และประเมินแปลงเบื้องต้น รวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น และประสานงานจัดส่งใบสมัครให้หน่วยตรวจรับรอง (พืช: กรมวิชาการเกษตร) ตลอดจนร่วมเป็นคณะทำงานความร่วมมือด้านการรับรองแหล่งผลิตพืชตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช)

ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร จาก มกษ. 9001 – 2556 เป็น มกษ. 9001 - 2564 โดยปรับข้อกำหนดในการผลิตสินค้าพืชอาหารให้มีความชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน เหมาะสมกับสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับมาตรฐาน ASEAN GAP มากขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในความปลอดภัยของอาหารเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเกษตรกรผู้ปฏิบัติงานมีสวัสดิภาพที่ดี

GAP พืช คือ “การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices for Food Crop)” เป็นมาตรฐานที่ครอบคลุมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร เช่น พืชผัก ไม้ผล พืชไร่ พืชสมุนไพร และเครื่องเทศ ในทุกขั้นตอนการผลิตในระดับสวน/แปลง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัยจากสารเคมี จุลินทรีย์ และศัตรูพืช มีคุณภาพเหมาะสมต่อการบริโภคหรือความต้องการของผู้บริโภค โดยคำนึงถึงการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต คำนึงถึงสุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืนในการผลิต

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร
ตาม มกษ. 9001 – 2564 มีข้อกำหนด 8 ประการ
เพื่อขอรับรองแหล่งผลิต GAP พืช

น้ำ ที่ใช้ต้องมาจากแหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต

พื้นที่ปลูก

ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิด

การปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต

วัตถุอันตรายทางการเกษตร

จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มีมิดชิด ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง และใช้ตามคำแนะนำหรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร

การจัดการกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

มีแผนควบคุมการผลิต มีการจัดการที่ดีในการใช้ปุ๋ย และสารปรับปรุงดิน

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีอายุเหมาะสมและถูกสุขลักษณะตามความต้องการของตลาดหรือข้อกำหนดของลูกค้า

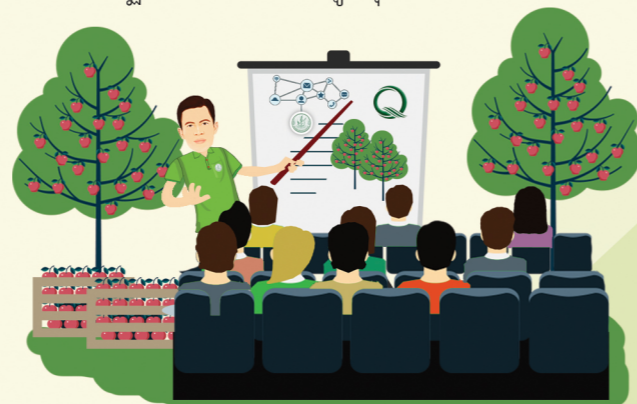
การพักผลผลิต การขนย้าย และการเก็บรักษา

มีการจัดการอย่างถูกสุขลักษณะของสถานที่ วิธีการขนย้าย การพักผลผลิต และ/หรือเก็บรักษาผลผลิต

บุคลากร

ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หรือได้รับการฝึกอบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะ

เอกสาร บันทึกข้อมูล และการตามสอบ

มีบันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี ประวัติการฝึกอบรม ข้อมูลผู้รับซื้อผลผลิต การปฏิบัติงานก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว และเก็บรักษาข้อมูลการปฏิบัติงาน และเอกสารสำคัญอย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ลูกค้าต้องการ

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ. 9001-2564

เดิม ทั้งหมด 116 ข้อ (ข้อกำหนดหลัก 23 ข้อ ข้อกำหนดรอง 42 ข้อ และข้อแนะนำ 51 ข้อ)
เป็น ทั้งหมด 107 ข้อ (ข้อกำหนดหลัก 36 ข้อ ข้อกำหนดรอง 54 ข้อ และข้อแนะนำ 17 ข้อ)

รายการ	จำนวนข้อ	มกษ. 9001-2556			จำนวนข้อ	มกษ. 9001-2564		
		หลัก	รอง	แนะนำ		ข้อ	หลัก	รอง
1 น้ำ	14	5	2	7	13	5	5	3
2 พื้นที่ปลูก	11	4	4	3	11	5	5	1
3 วัตถุอันตรายทางการเกษตร	21	5	8	8	23	11	9	3
4 การจัดการในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว	19	2	6	11	19	5	10	4
5 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	14	3	6	5	15	6	8	1
6 การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา	9	-	5	4	9	1	7	1
7 สุขลักษณะส่วนบุคคล/บุคลากร	8	1	3	4	8	2	4	2
8 เอกสาร บันทึกข้อมูล และการตามสอบ	20	3	8	9	9	1	6	2
รวม	116	23	42	51	107	36	54	17

มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ. 9001 - 2564 มีการปรับแก้ไขข้อกำหนดให้มีความชัดเจนมากขึ้น จากมาตรฐานสินค้าเกษตรเดิม (มกษ. 9001 - 2556) คือปรับข้อกำหนดรองเป็นข้อกำหนดหลัก ปรับข้อแนะนำเป็นข้อกำหนดรอง และปรับรวมข้อกำหนดที่มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน ซึ่งมีเกณฑ์การตัดสินผลการตรวจประเมิน โดยข้อกำหนดหลักต้องผ่าน 100% (36 ข้อ) ข้อกำหนดรองต้องผ่านไม่ต่ำกว่า 60% (33 ข้อ) รวม 69 ข้อ และในกรณีต่ออายุใบรับรองต้องมีการปรับปรุงข้อกำหนดรองเพื่อพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์ 80% ของข้อกำหนดรองทั้งหมด และ มกษ. 9001 - 2564 มีระดับข้อกำหนด ดังนี้

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด			รวม
	ข้อกำหนดหลัก (M)	ข้อกำหนดรอง (m)	ข้อแนะนำ (R)	
1 น้ำ	5	5	3	13
2 พื้นที่ปลูก	5	5	1	11
3 วัตถุอันตรายทางการเกษตร	11	9	3	23
4 การจัดการกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว	5	10	4	19
5 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	6	8	1	15
6 การพักผลผลิต การขนย้าย และการเก็บรักษา	1	7	1	9
7 บุคลากร	2	4	2	8
8 เอกสาร บันทึกข้อมูล และการตามสอบ	1	6	2	9
รวม	36	54	17	107

